

Jakt og fangst av mink

Forord

Minken er ett av våre små rovdyr som mange har et forhold til. Ikke så mange har opplevd spenningen med å observere den, selv om minken i løpet av relativt kort tid har etablert bestander over hele landet. Mange ser på minken som en grisk inntrenger som forsyner seg grådig av fiskebestander i mindre vassdrag og i fuglekolonier langs kysten. Enkelte har erfaringer med at minken kan være en frekk liten fisketyv fra fisketurer hvor fangsten har vært lagret i skyggen av ei ur ved vannkanten. Svært mange har sett spor etter minken enten i mjuke mudderkanter eller på snøføre langs vann eller vassdrag. Noen har opplevd at hytter og naust som har vært dårlig sikret mens de sto tomme gjennom vinteren, er tatt i bruk og delvis ominnredet til bosted for mink. Ofte er det en lite trivelig og kostbar erfaring, men den er som regel minneverdig. Minken har ikke bare spredd seg over hele vårt langstrakte land. Den har også invadert våre intensivt brukte leveområder og etablert tilhold i steinmurer og andre tilrettelagte steder i nærområdene våre.

Til tross for at minkpels fortsatt er attraktivt og høyt priset pelsverk, er dyret som bærer disse skinnene mottatt med svært blandete følelser. De som interesserer seg såpass mye for minken og har studert dens gjøren og laten slik at de kjenner den litt mer, blir gjerne fasinert av dens tilpasningsevne og dyktighet.

For å bli en dyktig minkjeger eller fangstmann, kreves det kunnskap og innsikt i minkens liv. Norges Jeger- og Fiskerforbund ønsker med dette heftet å åpne et vindu inn mot minkens verden, slik at flere blir kjent med den. For de som ønsker å forsøke seg som jegere eller fangstmenn, er det samlet noen gode erfaringer og råd om hvordan du kan forberede deg for å lykkes. Det er også samlet noe veiledning om hvordan du kan gå fram for å ta vare på skinnet, slik at du kan sikre deg minner fra karrieren som minkjeger eller fangstmann. Ofte er minken et av de første byttedyrene til en nyutdannet jeger.

Tilgangen på jaktområder er som regel både nær og billig, og NJFF ønsker å stimulere til mer utnyttelse av mink som ressurs. I noen sammenhenger kan fangstinteressen være tuftet på et ønske om å redusere minkbestanden for å sikre fiskebestander eller forekomster av attraktive krepsebestander, men aller helst ønsker Norges Jeger- og Fiskerforbund at interessen for å jakte eller fange mink er sprunget ut av en genuin jaktinteresse og glede ved selve utøvelsen. Selv om minken er en introdusert og uønsket art i vår fauna, har utviklingen fra den kom til landet på slutten av 1920-tallet, vist at det er vanskelig å få den bort. Forvaltningen behandler minken som introdusert og uønsket. Det er jakttid året rundt på arten, og den er å finne på den norske svartelista med en status som tilsier at den har negativ effekt på økosystemer og stedeegne arter.

NJFF håper med dette heftet å bidra til mer kunnskap om minken og stimulere til økt interesse for jakt og fangst på arten.

Med ønske om skitt jakt fra Norges Jeger- og Fiskerforbund!

Hvalstad februar 2009

Bjarne Oppegård
Generalsekretær

Innhold

<i>Innledning</i> _____	4
<i>Utbredelse</i> _____	5
<i>Minkens biologi</i> _____	6
<i>Minkens diett</i> _____	7
<i>Minken i norsk fauna – skadedyr eller ressurs?</i> _____	8
<i>Spor og sportegn</i> _____	10
<i>Regelverk ved fangst av mink</i> _____	11
<i>Selektiv fangst - sikkerhet</i> _____	12
<i>Forberedelser</i> _____	13
<i>Åte og luktestoff</i> _____	13
<i>Inspeksjon</i> _____	14
<i>Fangst med levendefeller – hvordan avlive?</i> _____	14
<i>Hvilke felle skal vi velge – levende eller slagfelle?</i> _____	14
<i>Hvor setter vi fellene?</i> _____	16
<i>Når skal vi fangste?</i> _____	18
<i>Jakt på mink</i> _____	19
<i>Minkjakt i skjærgården!</i> _____	20
<i>Hva gjør vi så når minken er død?</i> _____	24
<i>Skal skinnen beredes?</i> _____	27
<i>Fangst og jakt på mink – aktuelle linker</i> _____	28

Dette heftet er finansiert av Direktoratet for Naturforvaltning

Produktansvarlig: Viltkonsulent Webjørn Svendsen, Norges Jeger og Fiskerforbund

Utarbeidet av NJFF - Akershus v/Espen Asakskogen

Tekstforfattere: Espen Asakskogen, Tom Aurbekk Udø og Hjalmar Eide

Foto: Eyvind Rugland (forside og s.8), Torbjørn Martinsen (s. 4), Hjalmar Eide (s. 9, 16, 17, 24, 25,26 og 27), Tom Aurbekk Udø (video, s. 19 , 21 og 23), Jan Rune Samuelsen (s. 12), Helge B. Pedersen (s.10), Espen Asakskogen (s. 11).

Tegninger: Lars Jäderberg

Innledning

Pelsvilt har opp gjennom tidene vært ettertraktet over hele verden. Skandinavia med sine enorme skog og utmarksområder, har her stått i en særstilling hva gjelder å levere pelsverk av beste kvalitet. Denne ressursutnyttelsen har for enkelte arter ført til sterkt reduserte bestander i enkelte tidsperioder. Eksempler på dette er bever og oter. Andre arter har igjen opplevd en økt utberedelse som følge av menneskets bruk av naturen, noe som blant annet gjelder minken.

Minken er å regne for en relativt ny art i Norge. Fra å være rømt oppdrettsmink på tidlig 1900 tallet er den nå å finne over tilnærmet hele landet. Arten har stor tilpassningsevne i norsk natur, og er stedvis svært tallrik. Dette er en ressurs som bør kunne utnyttes i større omfang enn i dag. Ikke minst som et ledd i å holde bestanden på et så lavt nivå som mulig. Det er riktignok en del som bedriver fellefangst, samt jakt etter mink med hund, men her er det uten tvil plass til flere moderne veidemenn. Jakt og fangst etter mink er dessuten en billig og lett tilgjengelig form for rekreasjon som passer utmerket for yngre jegere.

Smågnagere er å regne som en viktig del av minkens diett der dette er tilgjengelig, som her brunrotte.

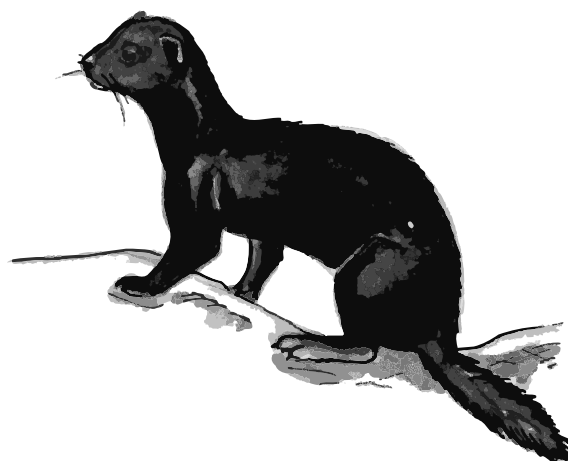
Utbredelse

Minken (*Mustela vison*) er en fremmed og introdusert art i norsk fauna. Arten ble opprinnelig innført fra Nord -Amerika for pelsdyroppdrett til Vestlandet i 1927, og kun få år etter hadde rømt mink etablert seg i ville bestander. Det er viktig å merke seg at det i Norge er snakk om den amerikanske minken, som ikke må forveksles med den europeiske minken (*Mustela lutreola*), som finnes i Øst-Europa. Etter de første rømningene spredde minken seg fort, og den er i dag å finne over det meste av fastlands Norge.

Det er i dag kun et fåtall minkfrie lokaliteter i Norge, alle disse er øyer og øygrupper langt fra fastlandet. Det er usikkert hvor lang strekning med åpent vann som skal til for at det skal fungere som vandringshinder for minken. Den går ikke av veien for lengre svømmeturer for å nå nye lokaliteter opptil flere km fra utgangspunktet. Minkens biologi og plass i økosystemet i Nord - Amerika, har mange likhetstrekk med de forholdene rømt oppdrettsmink møtte i Norge. Dette gjorde at rømt oppdrettsminken lett tilpasset seg norsk natur og på grunn av dette er blitt så tallrik som den nå er.

I dag kan vi finne mink fra fjæra langs kysten til det mest avsideliggende fjellvann i innlandet, fra Lindesnes i sør til Nordkapp i nord. Minkens spredning i Norge er et typisk eksempel på spredning av innførte arter i faunaen. De nye artene tilpasser seg lett det stedege økosystemet. Enkelte av disse artene, deriblant minken, har kort generasjonstid og øker dermed raskt i antall. Mink er ikke i samme grad som oter avhengig av vannlevende byttedyr, og nyttiggjør seg derfor av et bredere utvalg byttedyr. Byttedyrene er ikke tilpasset minkens jaktform og blir derfor lette å ta. Som andre innførte arter med suksess, vokser bestanden svært fort og nye lokaliteter blir okkupert. Denne veksten vil pågå inntil bæreevnen for lokaliteten er nådd og bestanden vil stabilisere seg på et lavere nivå. Dette må vi anta også vil gjelde for mink ved etablering i nye områder.

Det er også påvist en viss konkurranse i forhold til oter. Der hvor oteren lever i samme område eller hvor oteren gjenerobrer tidligere leveområder, fortrenger i de fleste tilfeller oteren minken og kan i enkelte tilfeller drepe minken.

Minkens biologi

Minkens leveområder er knyttet til tilgangen av byttedyr. I innlandet er det særlig våtmarksområder med mye vannvegetasjon, fisk, kreps og et generelt rikt dyreliv som er attraktive. Ellers er elvebredder og skogkanter med mye buskvegetasjon foretrukket, hvor minken ofte jakter smånagere. I vinterhalvåret oppsøker minken områder med åpent vann, slik som åpne elvestrekninger eller områder med luftlommer under isen som dannes etter hvert som vannet synker utover vinteren. Etter hvert som råkene fryser til går den mer og mer over til næringsøk på land, men sjelden mer enn 100 meter fra bredden. I Sverige er det påvist at minken i gode smånagerår lever nesten utelukket av smånagere i vinterhalvåret når elvene er tilfrosset og vannlevende byttedyr er utilgjengelige (Bevanger, K. 2007).

Siden minken er nært knyttet til vann og vassdrag, får den et aktivitetsområde med en avlang form som følger elvestrengen. Størrelser på området varierer fra gjennomsnittlig 2,5 km for hanner og 2,0 km for hunner i innlandet, og 1,5 km for hanner og 0,8 km for hunner hos kystminken. Aktivitetsområdet for hann- og hunnmink overlapper hverandre, en hann vil kunne ha flere hunner innenfor sitt revir. Bruken av området varierer, og finner minken f.eks. en kulp med lett fangbar fisk vil den tilbringe mye tid her. Tisper med unger benytter nærområdet rundt hiet hyppigere enn de mer perifere områdene. Danske undersøkelser viser at minken sjelden går over 20 meter fra elvebredden. Minken er revirhevdende og forsvaret sitt område mot andre artsfrender innenfor aktivitetsområde.

På grunn av revirhevdning hender det stadig at hannminken kommer i konfrontasjon med andre mink, da hovedsakelig andre streifende hannmink, men også tisper. Slike konfrontasjoner mellom eldre mink og yngre streifende individer kan være svært brutale, og den tapende part kan bli drept under kampen. Som andre mår dyr setter den igjen duftmarkeringer fra analkjertlene i forbindelse med urinering. Ofte settes denne markeringen på strategiske steder hvor andre individer lettest kommer over dem.

Hannminken vil i paringstiden vandre langt utenfor sitt hjemlige aktivitetsområde. Dette i motsetning til andre mår dyr som er mer stedege i denne perioden. Hannmink gjør ikke krav på de hunnene den møter, men parer seg for så å vandre videre på jakt etter nye hunner. Dette medfører følgelig at hannen parer seg med flere hunner og hunnene blir alene om å fostre opp valpene. Kullet på 4-8 valper fødes i en steinrøys eller lignende i april – mai, etter 40-75 døgn drektighet. Minken kan som andre mår dyr ha forsinket implantasjon som gjør at drektigheten kan variere. De blinde valpene veier 8-10 gram når de blir født, men allerede ved 6 ukers alder er de avvent og i juni/juli streifer de omkring sammen med moren. Etter 7 uker har de oppnådd 60 % av vekten til voksen mink. Utover i august skiller kullet lag og ungene vandrer ut. Allerede på nyåret er valpene forplantningsdyktige så sant de har overlevd den første harde vinteren. I Norge regner en at 26 % av årets produksjon overlever første leveår, voksen mink ca 50 % pr år der hvor bestanden er mettet og det ikke forekommer jakt (Pedersen, K. V. 2001).

Mink: Mustela vison
Familie: Mår dyr
Vekt: 0,5 – 1,5 kg
Lengde: 50 – 60cm
Farge: Brun med hvitt hakeparti.

Oter – tyngre og lengre, 100 -130cm, 6-12kg
Ilder – mørk maske, lys farge, sjelden svømmende, 44-54cm, 0,4-1,5kg
Mår – bustete hale, gul/orange i brystet, 62-85cm, 0,7-1,8kg

Minkens diett

Minkens evne til å utnytte både vannlevende og landlevende næring er en av de faktorene som gjør den tilpassningsdyktig til nye områder. Hvilke byttedyr den går etter og hva den fanger varierer over tid og rom. Langs kysten søker minken hovedsakelig etter føde i tidevannssonen, mens tilstøtende områder på land benyttes til skjul og forflytning. Minkens jaktlykke her er mye avhengig av vanndybden og beskyttelse mot bølgeslag. Minken jakter effektivt ned til ca 5 meter. Kystminkens diett består gjennom store deler av året hovedsakelig av fisk, og studier viser at fisk her utgjør så mye som 50-75%. Mink som lever kystnært tar også krepsdyr, skjell, kråkeboller, smånagere, amfibier, fugl og egg. For innlandsminken er det større variasjoner i dietten gjennom året. På grunn av vinter og is vil mye av favorittmaten være utilgjengelig i vinterhalvåret. Kreps vil være viktig sommerføde der den finnes. Krepsen er aktiv i den varme årstiden, og blir et lett bytte for minken, da de kommer frem fra skjulestedene.

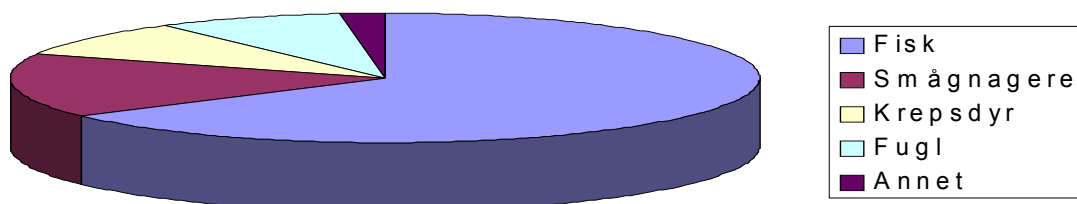
Vinterstid utgjør derimot fisk en viktig del av dietten. I vinterkalde vann og vassdrag vil fisken bli tregere og lettere fangbar, det er hovedsakelig småfisk som tas. Minken kan da gjøre store innhogg i bestanden av ung fisk i mindre elver og bekker. Ellers har innlandsminken en diett lik kystminken, hvor den tar amfibier, fugl, egg osv.

Minken har i liten grad spesialisert seg på enkelte arter, og mestrer derfor godt de variasjoner i byttedyrtilgang som er vanlig på våre breddegrader. Det er neppe noe annet rovdyr i norsk fauna som utnytter miljøet på land og i vann bedre enn minken.

Minkmøkk er oftest svart, spiralformet og inneholder rester etter byttedyr

**Fordeling av byttedyr hos kystmink, n=108.
Ekskrementprøver, sommer og vinter. T.U d ø 1995**

Minken - en trussel mot biologisk mangfold

Som vi tidligere har omtalt er minken en innført art som etablerte seg i vill tilstand på slutten av 1920 - tallet. Arten spredde seg til stadig nye lokaliteter og på tross av lang eksistens i vill tilstand er artens påvirkning på det stedegne biologiske mangfoldet fortsatt mangelfullt undersøkt. I 2007 kom minken på den offisielle svartelista over innførte arter i Norge, hvor den står med risikokategori høy.

Det er ikke gjort funn som indikerer at minken er å regne som en trussel mot andre pattedyr. Hos vannlevende dyr i elver og bekker er virkeligheten annerledes. Det er i vassdrag påvist at minken kan gjøre til dels stor skade på bestanden av yngre ørret og laks (Heggenes, J. et.al. 1988). Vinterstid med lav vanntemperatur og perioder med liten vannføring reduseres tilgangen på skjul for fisken og den blir da spesielt sårbar for minkangrep. Det er også påvist at minken kan gjøre store innhogg i krepsebestanden i et vassdrag. Det er observert mink som tar opptil 25 kreps i løpet av kort tid. Og det er funnet så mye som 300 ryggskjold av kreps på minkens oppholdsplass (Taugbøl, T. 2001).

Minkens betydning som skadegjører på fuglefaunaen varierer mye med hvilke landsdeler som omtales. Det er fremmet teorier om at enkelte sjøfuglarter i Sør-Norge har hatt så lang sameksistens med minken at de har lært seg strategier for å unngå predasjon. Det er i Norge gjort undersøkelser på ærfugl, gråmåke og svartbak som indikerer at minken har liten innvirkning på bestanden av disse artene (Udø, P.O. 2005). Det kan synes at minken skyr holmer og øyer med måkekolonier, da måker har en svært aggressiv framferd overfor minken. Det er også påvist at svartbak dreper unger av mink (Gerell, R. 1975). For andre arter som teist og makrellterne er minken en trussel, og det er påvist positiv endring på hekkesuksessen for disse artene ved fjerning av mink (Nordstrøm et. al. 2004, Clode et. al. 2000 og Craik et. al. 1993). Det samme er også påvist hos gravand (Nordstrøm et. al. 2002)

For minken, som for andre fremmede arter i norsk fauna, skal man være svært observant på artens fremferd. Vi vet at minken kan gjøre skade på norsk fauna, men det er ennå mye vi ikke har undersøkt når det gjelder minkens innvirkning på norsk natur.

Minken ble innført som oppdretsart på grunn av pelsens verdi, og når skaden først har skjedd er dette en verdi også vi som jegere kan utnytte. Det blir årlig skutt/fanget ca 6000 mink i Norge. Det er følgelig rom for å øke beskatningen adskillig. Det er sjelden en grunneier sier nei til fangst av mink. De fleste ønsker mer fangst og tar sjelden betalt for jakt og fangst på mink. Minken har høy reproduksjon og bør beskattes hardt for å holde bestanden nede på et lavt nivå. Det er dessuten en flott måte å bedrive rekreasjon på, om det er med en hissig terrier og hagle på svabergene i januar eller med feller langs bekker og vassdrag. Ikke minst kan arten jaktes året rundt, også når det er fredning på andre mer populære arter.

Spor og sportegn

Ved fangst og jakt etter mink, er det viktig å gjøre seg kjent i området og lære artens adferd å kjenne. Alt av spor og sportegn vi finner gir oss informasjon om artens levesett og hjelper oss videre i fangsten. Det derfor være nyttig med en tur innom elva/bekken eller kyststrekningen noen dager før fangsten startes for å se etter sportegn og gjøre seg kjent. Etter hvert som en har bedrevet fangst en tid og gjort seg kjent i området, vil en stadig lære nytt om minkens levesett og opptreden.

Mink som holder seg langs elver og bekker setter ofte spor i leire eller sand. Vinterstid kan man bli lurt til å tro at det ikke er mink i området hvis en ikke gjentar søket etter spor og sportegn. Minken tilbringer da mye av tiden under snøen og i hulrom under isen. Den unngår da å eksponere seg, og med det utsette seg for fare fra større rovdyr. Finner vi inngangen til disse tunnelene er dette et svært bra fangststed. Ved snøfall vil vi også kunne se hvilke ferdselsveier minken benytter. Nedfallstrær som ligger over elva er mye brukt som ferdselsveg for minken. Får vi et snølag og det er mink i vassdraget, vil vi se den har gått noen plasser mer enn andre, ved kryssing av elva. Det samme gjelde bekkeos, strender, avsatser i elvebredden og åpne råker. Plasser minken som regel skal innom når den beveger seg langs vassdraget.

Andre sportegn vi kan se etter er rester etter byttedyr. Er det for eksempel kreps i vassdraget vil en ofte finne skall og klør etter minkens måltid under store steiner. Videre vil det ofte ligge igjen rester fra fiskemåltider. Dette er som regel deler av byttet som består av store bein som ikke egner seg som føde. I nærheten av ynglehi og mye benyttede dagleier vil vi ofte finne byttedyrrester og møkk. Mink møkk er vridd, 4-5cm lang og har en stram lukt. Vi kan her også finne flere lagrede uspiste byttedyr av for eksempel fisk. Ynglehi og dagleier er som oftest å finne under grove steiner, røtter og lignende.

Forvekslingsarter - ekskrementer

- Oter*** – lukter fiol, mørk, slimete
- Ilder*** – rester etter planter, kraftig mugglukt
- Mår*** – vanskelig og skille fra mink, måren er mer tilknyttet skog og dette er ofte det eneste vi kan gå ut i fra ved artsbestemmelse ut fra møkk.

Regelverk ved fangst av mink

Enhver som ønsker starte med fellefangst og benytte slagfeller eller levende feller plikter å sette seg inn i gjeldene lover og regler. Ved bruk av begge typer feller er det [Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst](#) hjemlet i [Lov om jakt og fangst av vilt](#) som er gjeldene lovverk. Det er viktig å merke seg at fangst regnes som jakt og at man må ha bestått jegerprøve for å fangste. Av de viktigste punktene ved fangst av mink kan her nevnes følgende,

Generell aldersgrense for jakt, fellig og fangst (§5)

Minkfangst kan utøves av personer som har fylt 16 år.

Opplæring i jakt og fangst (§6)

Den som har fylt 14 år og frem til fylte 16 år kan delta i jakt eller fangst av blant annet villmink.

Det kreves her at det foreligger samtykke fra foreldre eller foresatte og at personen er under forsvarlig tilsyn av person som har fylt 20 år og jaktet i minst tre år.

For villmink er det lov med jakt og fangst hele året, se [Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra 1. april 2007 til og med 31. mars 2012.](#)

Husk grunneiernes tillatelse, det er samme regler hva gjelder rettighetene til fangst av mink som ved jakt på andre arter.

Tillatte fangstredskaper (§31)

Fangstbur til villmink
Slagfelle til villmink
Fallem, flak og fallstokk til villmink

Ut plassering av fangstredskap (§32)

Fellene skal ikke utplasseres der det kan oppstå fare for mennesker eller husdyr.

Obligatorisk merking (§33)

Fellene skal merkes med brukerens navn og adresse og eventuelt telefonnummer.

Det er i Norge ingen typegodkjennig av feller til fangst av pattedyr. Det er utarbeidet en standard, men denne er per i dag ikke i bruk. Standarden er fastsatt av [Norsk Allmennstandardiseringsforbund](#) og kan bestilles fra dem. Inntil videre gjelder derfor reglene for feller som er gitt i [Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst](#)

Mink tatt i fangstbur for levendefangst , avlivet med 22LR.

Selektiv fangst - sikkerhet

Med selektiv fangst mener vi at fellene settes slik at det bare er minken som lokkes og uønskede arter ikke går i fellene. Ved bruk av slagfeller er det, i motsetning til ved levendefangst, ingen muligheter for å slippe ut igjen dyr eller fugler som ikke skal fanges.

En god hovedregel ved fangst av mink med slagfelle er å påse at det er så liten inngang som mulig. Minkfeller bør ikke ha større åpning enn 7 cm. Avstanden inn til utløsermekanismen bør også være så lang at større dyr som katt ikke bruker labben for å ta tak i åtet. En 30 cm lang rørtunnel som minken må passere for å komme til åtet løser dette problemet. Minken er nysgjerrig av natur og vil normalt ikke ha noen innvendinger mot å sjekke ut feller selv om den må gjennom en mindre åpning.

Minken er forholdsvis god til å klatre og ved fellesett over bakkenivå vil en kunne unngå arter som rev og grevling. Det er også mulig med fellesett i vann, på påle eller flåte, for da å unngå fangst av andre arter. Er det oter i området er felle med rørtunell og åpning mindre enn 7cm det beste for å unngå uønsket fangst.

Ved utsett av fangstredskaper er det viktig å sette de slik til at de ikke vekker oppmerksomhet hos andre brukere av utmarka. Det kan være en fordel å dekke/skjule fellene for å unngå dette. Ikke alle vet hvordan ei minkfelle fungerer og det er fort gjort å få et kraftig slag over fingrene. I nærheten av bebygde områder skal en være svært bevisst ved bruk av feller. Her kan en mulighet være å benytte feller som fanger levende. Dette utgjør da ingen fare for barn eller katter.

Feller til bruk i minkfangst skal slå ovenfra og ned i hode/nakkeregion. Ikke som på bildet hvor slaget kommer nedenfra.

Forberedelser

Som nevnt under kapittelet spor og sportegn er gode forberedelser nødvendig for å oppnå effektiv fangst med godt utbytte. Ved kjøp av nye fellere vil disse som regel være innsatt med olje eller fett, som bør fjernes før bruk. Dette gjøres enklest ved å dyppe de nye fellene i en blanding av vann og kaustisk soda. Metallet får da en ru overflate. Denne ru overflaten i metallet gjør at eventuelle luktestoffer og overflatebehandling fester seg bedre til fellene. Etter at fellene er rengjort er det flere alternativer. Enkelte dypper fellene i en blanding av kokende vann og einer for å fjerne lukt. Dette kan være effektivt, men fellene ruster lett. Andre kjøper en blanding/dye som leveres som konsentrat og blander dette ut med blyfri bensin. Fellene dyppes i blandingen og henges så til tork. Etter en stund er bensinlukten fordampet og fellene har fått en matt sort overflate som beskytter mot rust.

Hoppespor etter mink

Åte – luktestoff/ trafikkfelle

Når det gjelder åte ved fangst finnes det mange teorier. For mink er det bred enighet om at fisk og luktestoff er noe av det bedre. Om det er fisk fra sjøen eller ferskvann spiller ingen rolle, og har en ikke fisk liggende i fryseren kan frossen fisk fra butikken benyttes. Åtet bør til en hver tid være mest mulig ferskt, da det er liten tvil om at minken foretrekker dette. Er det dårlig med tilgang av byttedyr vil den også ta et gammelt åte, men en inntørket og delvis musespist gammel abbor gir fra seg lite lukt og vil derfor fange dårligere. Minken er ikke spesielt kresen, og det kan være interessant å prøve ut forskjellig åte etter hvert som fangsten pågår. Problemer med åtebruk er smånagere. Disse vil fort lære at det her er mat og jevnlig spise opp åtet. I den varme årstiden er fluelarver og andre nedbrytere et problem.

Ved siden av åte er det mange som har tro på luktestoff som enten er å få kjøpt i spesialforretninger eller som du kan lage selv. Dette er som regel i flytende form og kan dryppes på fella og omgivelsene eller en kan dyppe en felle og benytte denne som åte. En unngår da problemet med at smånagere tar åtet. Luktestoff består som regel av en eller annen form for fiskeolje, pluss andre ingredienser som for eksempel sekret fra kjertlene hos mink.

Mange sverger til trafikkfeller og unngår med den bruken av åte. Her kan en benytte luktestoff, men mange setter opp dette uten noen form for lokkemidler.

Inspeksjon

Sett gjerne fellene slik at de kan sjekkes på avstand. Det blir da avsatt mindre lukt ved fellesettet og færre spor som kan tiltrekke seg andre nysgjerrige brukere av utmarka. Mange som har bedrevet fellefangst noen sesonger har opplevd at fella er blitt stjålet etter at en har kontrollert den på vinterføre. Er det langt til skogs er dette sjelden noe problem, men i nærheten av tettbebygde strøk kan det forekomme. Når det gjelder skepsis overfor fremmed lukt er ikke minken den vanskeligste, den kan være svært nysgjerrig og lar ofte dette gå foran eventuell frykt.

Kan fella settes på en slik måte at den kan sjekkes med kikkert på avstand, er dette å foretrekke.

Slagfeller skal sees til minst en gang i uken i henhold til loven. Men kan med fordel kontrolleres oftere, spesielt i sommermånedene. Åte må da byttes oftere og evt. mink som er fanget vil gå fortere i forråtnelse.

Ved bruk av feller for levende fangst er kravet at disse skal ses til minst to ganger i døgnet. Morgen og kveld.

Hvilke feller skal vi velge – levende eller slagfelle?

Levendefeller er forholdsvis enkle å sette opp og selektive ved at uønskede arter kan slippes fri. Ulempen er at minken stresses den tiden den er i fella, noe som krever hyppig tilsyn. Denne type felle anbefales kun ved fangst i nærheten av bebyggelse, innfangning av rømt tam mink, hvor det er fare for bifangst og i yngletiden med diende hunnmink. Ved bruk av levendefeller er det viktig å sette disse på en slik måte at de ikke blir stående i vann ved flom, selv om den skal etterses to ganger i døgnet. Det er viktig å påse at de står skyggefullt plassert slik at minken ikke utsettes for direkte sol. Ei bra tildekt levendefelle vil trolig redusere stresset hos minken. Ved bruk av levendefelle av metallnetting i kalde vintermånedene kan

Fangst i levendefelle – hvordan avlive?

Ved bruk av levendefeller til fangst av mink er det viktig å ha gjennomtenkt prosessen før fangsten tar til. Ved fangst i levendefeller skal viltet normalt avlives. Hvordan gjør vi dette? Det er opp gjennom tidene blitt benyttet mange forskjellige og til dels stygge avlivingsmetoder, f.eks. gassing, drukning osv. Avliving av fanget vilt skal skje på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, slik at viltet ikke utsettes for unødig lidelse. Den mest effektive måten er å bruke skytevåpen. Ved bruk av salongrifle eller håndvåpen i samme kaliber avlives minken smertefritt uten at fella ødelegges. Minken skal avlives på stedet og ikke fraktes til et bestemt sted for avliving. Det er dessuten forbudt å holde vilt i fangenskap. Dyr som er fanget skal altså avlives eller slippes fri.

minken skades hvis snute og tunge fryser fast i nettingen og dette rives løs i panikk. Det anbefales derfor ikke å benytte denne type felle i den kalde årstiden.

Slagfellene kan i grove trekk deles i to grupper etter hvordan utløsermekanismen er konstruert og hvordan de settes opp. Trafikkfeller og åtefeller. Ved bruk av trafikkfeller er minkens berøring av utløsermekanismen uavhengig av åte som utløser slaget. Det er ofte ikke behov for bruk av åte og fella settes opp i minkens ferdselsveger. Eksempel på slike er Conibear 120 på løpestokk. Ved bruk av åtefelle benyttes åte for å lokke minken inn i fella som så utløses ved berøring av mekanismen eller ved at minken fysisk drar i åte. Et eksempel på åtefelle er Syningfella.

Fordelen ved bruk av slagfeller i forhold til bruk av levendefelle:

Effektivt, minken utsettes for minimalt med stress og fare for å skade seg.

Mindre jobb med kontrollen, trenger ikke å etterses så ofte som feller for levende fangst

Mindre jobb gjør at man kan ha flere feller ute til enhver tid og en kan dermed fange mer effektivt over større områder.

Ulemper ved bruk av slagfeller i forhold til bruk av levendefelle:

Da slagfellene kan skade både folk og dyr er denne dårligere egnet enn levendefelle i områder med mye ferdsel.

Mindre selektiv, da bifangst ikke kan redde.

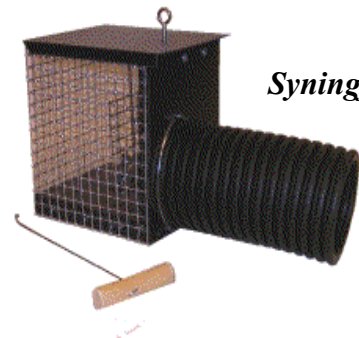
Diende tisper drepes ved fangst i yngletiden.

Ved bruk av åtefeller i forhold til trafikkfeller vil en fort se fordeler og ulemper med de forskjellige typer. I en trafikkfelle vil det sjeldent benyttes åte og en unngår jobben med å bytte ut dette samt problemet med musespist åte. Minuset ved bruk av trafikkfelle kan være problemet med å skjule den, slik at dyr eller mennesker ikke tiltrekkes fella.

Etter en tids bruk vil fellene bli dekt av såpass store mengder rust at det kan redusere slagkraften i fjærene. Det er viktig at en kontrollerer dette og eventuelt bytter ut dårlige feller.

Det kan ved valg av felle være greit å vurdere størrelsen. Skal en ha en fangstlinje langt fra veg kan det være fornuftig å velge små feller som Conibear 120 fremfor større feller. Disse er tyngre og tar betraktelig mer plass. Det er viktig å merke seg at feller beregnet for mink skal ha slaget ovenfra og ned i hode/nakkeregion.

Eksempler på lovlige feller

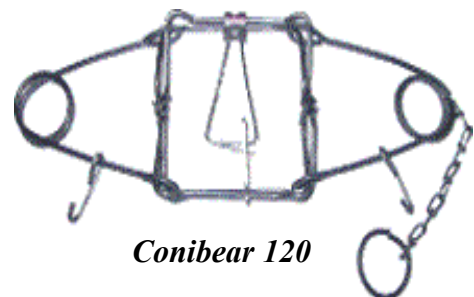
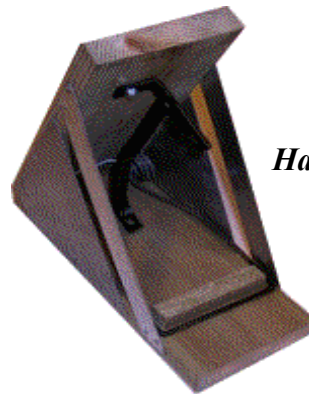

Syningfella

Trapper 90

Haugenfella

Conibear 120

Hvor setter vi fellene?

Syningfelle på skråtilt stakk

Sett en passelig grov stakk skrått ned i elvebunnen og sett så fella fast til denne 30 - 40cm over vannspeilet. Minken vil ikke ha noen problemer med å klatre denne avstanden opp til fella.

Syningfelle på elvebredden

Her er det benyttet Syningfelle med rør. Minken vil sjelden vegre seg for å gå inn i denne til tross for et langt rør. Fella er satt langs stranda da dette er naturlig ferdselsveg for mink. Her kamoufleres fella godt og blir med det vanskelig å oppdage for uvedkommende.

Conibear 120 på løpestokk

Let deg frem til egnet stokk som ligger tvers over elvestrengen og sett fella på denne. Mink som ferdes langs vassdrag vil naturlig bruke stokken som kryssningspunkt av elva. Et slikt sett avhenger av at det ikke er stor trafikk langs elva, da fella blir lett synlig. Det benyttes ikke åte, og Connibearfella vil fungere som en ren trafikkfelle.

Syningfelle på løpestokk

På stokken som vist over kunne et alternativ være å benytte Syning felle.

Når skal vi fangste?

Når skal vi starte fangsten? Dette avhenger av hvilke målsetninger du som fangstmann har. Ønsker du et flott skinn, er det skadedyr som skal fanges, skal du redusere bestanden eller bare fange flest mulig mink?

Er det pelsen du er ute etter bør du fangste i desember, januar og februar. Da er minken fullpølset, og det er mulig å få noen kroner for skinnen. Det er i den sammenheng viktig å sette fella slik at eventuelt fanget mink ikke fryser fast i isen. Dette gir stygge skader i pelsen og reduserer kvaliteten. En må også prøve å benytte fellesett hvor mus unngås, disse ødelegger ofte skinnen. Det er viktig å være forsiktig når minken tas ut av fella, da har dyret ofte frosset fast og pels kan rives av.

Er det skademink i forbindelse med skade på eiendom, hus og/eller næring du ønsker å ta, så er det bare å få opp fella så fort som mulig. Skal fangsten foregå i yngletids perioden er det viktig å unngå fangst av diende tisper. Tilstreb derfor å fange valpene før tisper hvis det er yngling. Bruk av levendefelle vil kunne være fornuftig i slike tilfeller.

Er målet å fange mest mulig mink vil august – september være den beste perioden. Det er på denne tiden valpene forlater tisper og muligheten for å fange streifende ungmink er stor. Ønsker du derimot å redusere bestanden av mink vil fangst i vårmånedene være det mest effektive. Det er da få streifende individer i området, og de som fanges er etablerte. Ny mink vil ikke komme inn i det ledige territoriet før i august/ september.

Er minken et problem og volder mye skade i sjøfuglkolonier, kan fangst rett før eller i hekkeperioden være fornuftig. Det er viktig at fella her får stå oppe gjennom hele perioden. Når en mink er fanget vil det kunne komme inn nye dyr i det ledige territoriet. Forskning viser at slik nyetablert mink vil gjøre mer skade enn den som er etablert. Står fella oppe gjennom hele hekkeperioden vil ny mink tas ut fortløpende.

Er formålet med fangsten å berge gytefisk av ørret og laks i en gytebekk, vil fangst i gytetiden være fornuftig. Sett ut fella i september og la den stå til ut november. Mink som trekkes til området på grunn av tilgangen på lettfanget fisk vil da kunne tas ut fortløpende.

Lengde framfot: 4-5 cm

Lengde bakfor: 2,5-3,5 cm

Skrittlende ved parspor: 40-70 cm

Jakt på mink

Når det gjelder jakt på mink med borse er det i hovedsak tre muligheter som er aktuelle.

Postering

Postere ved utlagt åte eller områder en vet minken benytter hyppig. Ved å fore over en lengre periode med fisk som åte vil minken fort lære at det her er mat å finne. Dette vil også kunne fungere som et bra reveåte da reven ofte patruljerer langs vann og vassdrag. Ettersom jakten her foregår på et avgrenset område vil det etter at det er skutt mink kunne gå noe tid før en ny mink er på plass i territoriet. Bedriver en denne jakten i august – september vil ny mink fort kunne komme inn, da det på denne tiden er mange valper av årets produksjon som streifer omkring som fort vil kunne innfinne seg i området. Her er det altså tålmodigheta til jegeren som settes på prøve.

Jakt med hund.

Her kan flere raser benyttes men de vanligste er små lettbeinte hunder av forskjellige slag, for eksempel terriere og små spisshunder. Hovedsaken er at de er lette å hisse opp når minklukter river i hundenesa. Dette er en type jakt som passer utmerket for den norske skjærgården, hvor en kan kjøre båt mellom holmene for så å slippe hundene i land. I innlandet vil det bli mer aktuelt å gå med hunden løs langs strandlinjen av vassdraget.

Sporsnøjakt

Her vil jegeren følge ferskt minkspor på nysnøen for så å finne dagleie. Sitter minken inne må den presses ut for å skytes. Det er her verdt å merke seg at det, i henhold til Bernkonvensjonen, ikke er lov å benytte røyk for å få ut minken.

Det er jakttid hele året, men ta hensyn til tisper med valper. Er tisper skutt, etterstreb å få valpene også.

Salongrifle kan være nyttig våpen dersom en jakter med hund. Ellers er hagle med åpen boring og små hagl å foretrekke.

Ikke bruk stålhagl pga rikosjettfaren i forhold til folk og hunder.

Husk båndtvangbestemmelser for området. Det kan være lokale bestemmelser utover ordinær båndtvang fra 1. april til og med 20. august. Sjekk for din kommune her

[Lokale forskrifter for hundehold](#)

Sjekk jaktbestemmelsene for verneområdene der du jakter. Sjekk for din kommune her [DN - naturbase](#).

Ved jakt på land i skjærgården gjelder ikke den frie jakten som på sjøen. Her må tillatelse fra grunneier innhentes.

[Klikk på bildet og bli med Tom Udø på minkjakt med finskspetsen Foxy.](#)

Minkjakt i skjærgården!

Vi har blitt med en erfaren minkjeger for å se hvordan denne jaktformen utøves.

“Vær klar! nå begynner jeg med spettet” sier Inger fra andre siden av ura. Nesten overdøvet av hundegjøingen roper jeg “ok”. Jeg sitter klar med salongrifla ved en velbrukt inn- og utgang i steinrøysa. Minken har lagt gresset flatt her og det er tydelig å se at den pleier å bruke denne gangen ofte. Spetsen står med nesa mellom steinene og uler to meter til høyre for meg, trolig rett over minken. Jeg hører Inger slår spettet mot steinene og venter at minken skal komme. Plutselig ser jeg nesa i åpningen. Nå er det viktig å vente til man kan gi et sikkert skudd, jeg trenger hele hodet fritt. Spetsen kommer ned til meg siden dyret har flyttet seg, jeg skubber den vekk og passer på at den ikke kan komme foran borsepipa. Nesa er borte igjen, men etter noen sekunder prøver minken seg igjen - den kommer fort men stopper ørlite opp når den ser meg.

Det er en strålende dag i januar, sol og minusgrader. Jeg sjekker over at “minkveska” er pakket og klar; noen solide fiskekroker og tape til å dra ut den døde minken med hvis den faller ned i en sprekk eller liknende, patroner i cal 22LR til salongrifla, et par arbeidshansker for å skåne hendene når man jobber i ur og ei lita sag til greiner o.l. Vi har også med brøytestikk til å feste fiskekroken på, pluss et spett/brekkjern. Bikkja, en spets som lyder navnet Foxy er klar. Vi skal ut på småholmene rundt Kvitsøy i Rogaland og hilse på minken.

På vei ut i skjærgården står Foxy i baugen og snuser inn vinterlukta, dette er livet hennes, det artigste hun vet. Fra hun var 3 måneder gammel er hun preget på mink og mår. Hun er 7 år nå og har opparbeidet seg betydelig erfaring med disse to artene. En meter før vi legger inntil hopper Foxy på land og spinner avgårde.

Holmen vi er på er hva jeg vil kalle en god "minkholme". Den er ca 5-6 mål stor og ganske flat. Her er ikke mye dyp ur men en del relativt store steiner som ligger for seg selv eller sammen i små røyser. Vegetasjonen er sparsommelig, mest lyng og einer. Enda viktigere enn vegetasjon og topografi på holmen er dybdeforholdene rundt holmen. Her er det bra med grunne områder, mindre enn tre meter dypt. Dette er minkens jaktmarker! Jeg har ofte opplevd å finne mink på slike holmer og skjær uten mange gjemmesteder. Typiske dagleier på slike lokaliteter kan være små lavtvoksende einerbusker, grastuster eller under steiner. Dette er også dagleier den bruker på større holmer og øyer, men den finner da ofte litt større "systemer". I finvær når vintersola varmer litt, legger den seg mange ganger i sola under en einer. Er det veldig kaldt foretrekker den å ligge under bakken. Minkens hjemmeområde består som regel av flere holmer, avhengig av holmenes størrelse og tilbudet av grunne områder i tilknytning til disse. Den har mange dagleier den bruker jevnlig. Hannen har større områder enn tispene. Derfor vil man finne flere steder med merker etter samme mink sin aktivitet. Er du ikke velsignet med sporsnø er det bare hunden som kan fortelle deg sikkert i hvilke dagleie minken er i dagen når du er på jakt.

Mens Inger og jeg står og prater om hvor lovende dette ser ut hører vi Foxy i los på andre siden av holmen. Dette setter fart i to lidenskapelige pelsjegere. Vi løper det remmer og tøylar tåler. Fin intervalltrening! Etter en spurt på noen hundre meter ser vi Foxy stå med hodet under ei stor blokk og krøllhalen i været. Hun forsøker å presse seg inn under blokk for å nå minken. Nå er det viktig å danne seg et bilde av hvordan det ser ut der minken sitter; er det et grunt system som gjør at vi kan nå minken å få den ut?, er det mange inn- og utganger?, akkurat *hvor* sitter dyret?, hvor er det sannsynlig at minken vil prøve å gå ut?, og hvor vil vi *ikke* at den skal ta skjul hvis den løper ut? Inger går på motsatt side av hvor Foxy står og finner en åpning som ser ut som ei hovedferdselsåre. Hun tetter utgangen og det ser ut som vi har situasjonen under kontroll.

Jeg "rangler" litt forsiktig med spettet der jeg tror minken sitter. Ingenting skjer. Jeg tetter hullet jeg har jobbet i og går over til siden der Inger har tettet ett hull. Samme prosedyre her. Minken kommer ikke ut, men flytter seg under steinblokk. Foxy er meget presis i angivelsen av hvor minken til enhver tid er. Dette er en viktig egenskap hos en god mink- og mårhund og er følgelig til stor fordel for oss under jakten. Minken flytter på seg, noe som betyr at vi kommer inn til den og at den forstyrres av spettet. Dette er positivt for utfallet. Vi fortsetter å jobbe men minken viser seg ikke. Hvis *en* ting ikke virker må man prøve noe annet. Inger blir sittende å vente ved utgangen mens jeg begynner å jobbe med noen små stein under blokk. Litt etter litt får jeg jobbet meg inn ved å bruke spettet. Foxy prøver å komme inn på siden av meg. Jeg forstår på hundens oppførsel at jeg nærmer meg minken. Bak de steinene jeg har fjernet finner jeg "bolet" dens. Det er en seng den har laget av tørt gras. I det jeg tar tak i graset med spettet skjer ting fort. Minken kommer som skutt ut av en kanon, løper over foten til Inger og videre ned mot stranda. Foxy oppfatter i samme nu hva som skjer og er rett i halen på det flyktende dyret. Hun får presset minken under en liten stein nede ved sjøen. Nå var det bare å ta bena fatt igjen - før minken kommer seg videre. Nede ved steinen står Foxy og gjør som besatt. Inger bøyer seg ned, ser minken under steinen, legger seg ned, stikker løpet inn, sikter og; "Æ fikk han". Det er en stor hann, mørk og fin i fargen med ei hvit stripe fra haka og ned mellom frambena.

Etter en kort forfriskende kjøretur, legger vi til ved ei brygge på nordsiden av den neste øya vi skal prøve. Her går en lang tange ut hvor vi pleier å finne mink. Så også i dag. Som vanlig er hunden foran oss i løypa og har allerede funnet minken når vi kommer ut på tangen. Den sitter helt nede i sjøkanten under tre-fire halvstore stein. Trolig har den vært på jakt i sjøen, fått et bytte og akkurat kommet på land. Ofte drar minken med seg byttedyret opp til dagleiet og spiser det i skjul der. Er det for stort til å fraktes langt drar den fangsten med seg under nærmeste skjul. Minken vil som

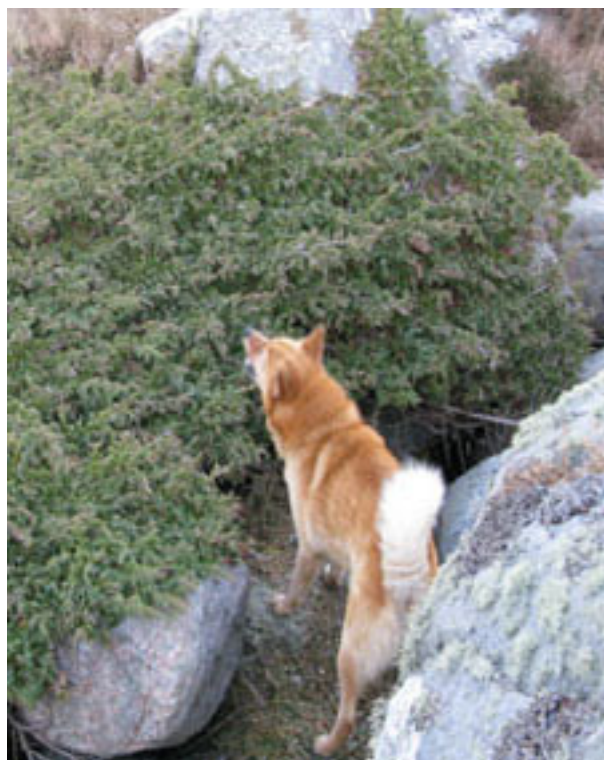
regel aldri spise byttet sitt ute i det åpne. Blant annet høsehauk vet å gjøre slutt på dem som har det som uvane! En vanlig misforståelse er å gi minken skylda når man finner døde fugler på holmene, ligger disse åpent er det trolig ikke minken som er synderen. En måte å se at dagleie kan være i bruk på er hvis man finner ferske byttedyrrester.

I det vi kommer Foxy til unnsetting hører vi minken freser iltert. Den er bare 10 cm fra hundesnuten og gjør stadige utfall. Foxy lar seg imidlertid ikke imponere men oppildes bare av nærkontakten. Det er helt åpent under steinen minken sitter. Når minken merker oss vil den sannsynligvis løpe ut. Noen titalls meter sør for oss er ei stor bunnløs ur. Her har vi prøvd før og funnet ut at det er nytteløst å forsøke. Der vil vi ikke at den skal havne. Jeg nærmer meg forsiktig og kikker under steinen. Jeg ser den svarte fanten og prøver å ta sikte, men minken flytter seg raskt mot enden der Inger står. I neste sekund er den ute. To hopp og den går i vannet. Vi ser boblene fra pelsen der den svømmer i tanga. "Stå stille Inger" roper jeg, "den kommer opp i bukta, hold Foxy". Jeg setter meg og venter med salongen. Etter ca 30 sekunder kommer minken opp av sjøen og hopper mot nærmeste steinhaug. Jeg får aldri tid til noe skudd. Inger slipper Foxy som løper til. Hun fyker innover land, opp en sprekk og videre mot et stort hav av einer. Jeg så aldri at minken forlot steinhaugen. Dette er typisk. Minken er en mester til å bevege seg usett. Stol på hunden!! Denne luringen visste hvor den skulle. Etter litt leiting finner vi den - i den store steinura. Her kan vi bare gå, dumt å kaste bort mye tid her - denne minken kan vi ta en annen dag, vi vet den er i området.

Vi jakter mink mange plasser. Her i Rogaland har vi et forskningsprosjekt hvor vi fjerner det vi kan av mink i et fuglefredningsområde. I løpet av 3-5 år vil vi sammenlikne tellinger av hekkende fugl før og etter fjerning av minken for å se hvor stor rolle den spiller for fuglelivet. Den mest gunstige tiden for å fjerne mink på er når tispene er paret og ynglerevirene etablert. Det vil si i slutten av februar og hele mars. Skal man være

sikker på at skinnen også er av topp kvalitet bør man avslutte jakten i slutten av februar. Utpå vårvinteren krøller nemlig dekkhårene seg og pelsen er lite verdt.

Vi går videre på øya, ser mye merker og Foxy har mye godlukt i nesa men vi må nesten rundt hele øya før vi finner mink nr. 2. Dette er bare ca 100m fra der vi fant tisper tidligere! Den sitter i en einer men har nok forflyttet seg mens vi løp mot losen. Foxy hopper i eineren som en rev, og det er tydelig at minken stadig forflyttet seg. Dette er typisk tisper oppførsel; nervøst. Jeg får skimten av minken mellom steinene da den løper ut av eineren og mot ei ur. Her kunne jeg ha tatt den hadde jeg brukt hagle. Det gjør jeg imidlertid ikke. Hunden er utrolig rask, og "på" minken med en gang den løper - det kan være farlig å avfyre hagelskudd i forhold til hunden og med tanke på rikosjetter i ur/stein. En spisshund sin hørsel er også veldig utsatt siden den har ørene åpne og rett opp. Ved måten vi jakter på blir det nesten alltid veldig korte skuddavstander, derfor velger jeg 22LR.

Full los blant einer og stein

Vi har raskt lokalisert minken igjen. Den har bokstavelig talt gått under jorda. Her er et område med jord som minken har gravd ganger i. Det er ikke så dypt og ligger i ei lita kløft, lyng vokser over hele stedet. Vi starter med å fjerne lyng for å finne alle hullene. Her er fire hull. Vi tetter to med luene og vottene våre. I det ene hullet sitter jeg med salongen, i det andre er Inger. Hun stikker inn brøytstikken for å prøve å få den ut. Ingenting skjer, hun får heller ikke pinnen særlig langt inn. Vi ser på Foxy at den sitter omtrent midt mellom oss. Inger tar da og fører spettet ned i torva der Foxy står. Da kommer den! Jeg har lagt salonggeværpipa i hullet og trykker av når hele hodet er fremme. Dermed har vi enda en flott fullpelset mink i handa.

Skal man drive jakt på mink er jakt med hund den klart mest effektive. Det går imidlertid an å få mink på andre måter også. Har man sporsnø kan man følge disse og ringe den inn i dagleiet. Deretter blir det å få minken ut og komme til skudd. Det er også mulig å postere ved skumring og daggry på steder man erfaringsmessig vet minken ferdes. Er det snø og måne kan man postere nattetid. Siden minken i hovedsak er nattaktiv er dette den beste tiden for posteringsjakt. Man bruker selvsagt hagle under slik jakt. Salong anbefales ikke da treffområdet er lite og minken stadig er i bevegelse. Minken bør ligge i skuddet. Er den ikke helt død kan den fort stikke seg vekk i ur, legge på svøm osv.

Som sagt; vinterdagene er korte, det går mot skumring og vi setter nesa hjemover. Nå skal minkene flås for senere å skrapes, vaskes, flistørkes, sys og tanes. Til slutt ender de kanskje rundt halsen på ei dame med stil!

Minkjakt i skjærgården gir ofte godt utbytte.

Hva gjør vi så når minken er død?

Skal minken flåes er det en fordel om en kan gjøre dette mens minken er varm. Skinnen slipper da skrotten lettere.

Er dyret frosset, må det tines før det skal flåes. Frosne minkskrotter vil ikke slippe skinnen under flåing.

Utstyrliste:

- Tane
- Tørr sagflis
- Avbitertang
- Kniv
- Stifter
- Klesklype
- Skje til skraping
- Papp til oppsett av hale

1. Finn frem alt du trenger av utstyr før du setter i gang med selve flåingen.

2. Start med å snitte opp på innsiden langs bakbena, fra labb til labb. Snitt rundt analåpning og frigjør denne.

NB! Pass på ikke å snitte kjertlene på siden av analåpningen, her er mye lukt lagret.

3. Snittet langs innsiden av bakbena starter der labben slutter. Ved dette grepet kan det være til hjelp å feste motsatt ben med hyssing i en spiker eller lignende (se bilde 6).

4. Klipp av med avbitertang der hvor selve poten begynner og frigjør skinnet fra skrotten.

NB! bruk rikelig med flis under prosessen. Flisa brukes for å trekke til seg fett og blod.

5. Frigjør skinnet fra skrotten rundt ben og bakkropp. Sett så ei klesklype rundt haleroten, ta klypa mellom lang og pekefinger, klem til og dra halebenet fri fra skinnet.

6. Skinnet er løst fra bakkroppen, ta godt tak og vring skinnet av skrotten. Skinnet tåler mye, så her er det bare å dra. Frempotene skal sitte igjen på skrotten, se snittet på bilde 2.

7. Frigjør skinnet fra hodet, her må kniv benyttes. Ved ørene snittes skinnet løst hvor du ser ørene kommer til syne når skinnet vrenses av.

8. Skinnet er nå fri fra skrotten og klart til å skrapes. Sett skinnet på skrapestokk evt. tane og splitt så halen.

9. Skrap skinnet rent for fett, her er spiseskje et greit redskap.

10. Nå er skinnet klart til å settes på tane, kle tana med avisblad før skinnet trekkes på med pelssiden ut. Her er det om å gjøre å strekke skinnet så langt som mulig, jo lenger skinnet er jo mer betales det.

Skinnet står på tana 2-4 dager på tørt luftig sted. Ta så skinnet av og la det henge mørkt og tørt.

Skal skinnet beredes?

Skal du ha skinnet som trofé på veggen anbefaler vi at det beredes. Kvaliteten blir da bedre og skinnet vil ikke slippe hårene etter hvert som årene går.

Det er da tre muligheter, det kan enten fryses ned og sendes frossent, eller det kan tørkes som beskrevet over eller saltes. Det beste her er å kontakte aktuelle firmaer som bereder skinn og spørre om hvilke metode de foretrekker. Aktuelle firmaer som foretar garving av minkskinn kan ses under aktuelle linker.

Skal skinnet selges på lik linje med farmet mink, leveres skinnet tørt. Det er da ikke behov for beredning ettersom skinnet her blir lagt i garvebad.

Fangst og jakt på mink - aktuelle linker

[Almo produkter](#)

www.allmo.no ([Trapper 90 fellen](#))

[Direktoratet for naturforvaltning](#)

www.dirnat.no

[Fangstutstyr](#)

www.fangstutstyr.no

[Granberg Garveri AS](#)

www.granberggarveri.no

[Jakt og Fangstbua](#)

www.langvind.no

[Norges Jeger og Fiskerforbund](#)

www.njff.no

[Norges Pelsdyravlslag](#)

www.norpels.no

[Roar pelsindustri](#)

www.roarpels.no

[Syningfella](#)

www.syningfella.no

Kilder

Direktoratet for naturforvaltning, 2008. Veiledning 2008 Viltloven, Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst med kommentarer.

Bevanger, K. 2007. Mink. Artsdatabankens fakta ark ISSN 1504-9140 nr. 64.

Clode, D. et. al. 2000. The influence of risk and vulnerability on predator mobbing by terns (*Sterna spp.*) and gulls (*Larus spp.*). *J.Zool.* 2000 252: 53-59

Craik, J.C.A. 1993. Effects of North American mink on breeding success of terns and smaller gulls in western Scotland. *Seabird* 17: 3-11

Frislid, R. & Rom, K. red, 1987. Jakt Fiske Friluftsliv 4. Tiden Norske Forlag. ISBN82-10-02494-9.

Gerell, R. 1975. Minkens anpassning i Sverige. Statens Naturvårdsverk PM 636: 1-75.

Gerell, R. 1993, Lär känna minken. Svenska Jägareförbundet. ISBN 91-7118-628-X

Grubbström, E. & Svensson, T. 1995. Fällor och fällfångst. Svenska Jägareförbundet. ISBN 91-7118-829-0.

Hammershøj, M. 2004. Population ecology of free-ranging American mink *Mustela vison* in Denmark. PhD thesis, National environmental Research Institute, Denmark.

Heggberget, T. M. 2007. Kalking av sure vassdrag, re-etablering av oter, mink og vannspissmus. NINA Rapport 245.

Heggenes, J. & Borgstrøm R. 1988. Effect of mink, *Mustela vison* Schreber, predation on cohorts of juvenile Atlantic salmon, *Salmo salar* L., and brown trout, *S. trutta* L., in three small streams. *Jour. Fish Biol.* 33.

Nordstrøm, M. et. al. 2002. Variable responses of waterfowls breeding populations to long-term removal of introduced American mink. *Ecography* 2002. 25.

Nordstrøm, M. et. al. 2004. Reduced nest defecation intensity and improved breeding success in terns as responses to removal of non native American mink. *Behav. Ecol. Sociobiol* 2004. 55.

Pedersen, H. B. et. al. 1996. Fangst. Norges Jeger og Fiskerforbund & Akershus Jeger og Fiskerforbund. ISBN 82-91143-16-1.

Pedersen, K. V. 2001. Pelsjeger. Landbruksforlaget. ISBN 82-529-2571-5.

Skodvin, K. Red. 1990. Norges dyr, pattedyrene 1, J.W. Cappelens Forlag as. ISBN 82-02-12380-1

Taugbøl, T. 2001. Forvaltningsplan for kreps i Hedemark, rapport nr. 2/2001. ISBN 82-7555-114 - 5

Udø, T. 2007. Villmink sin effekt på sjøfugl i to områder på Rogalandskysten. Rapport fra 2007-Feltarbeid, første år

Udø, P. O. 2005. Villminkens (*Mustela vison*) effekt på klekkesuksessen til sjøfugl ved Sørlandskysten. Masteroppgave i zoologi. Biologiske Institutt, Universitetet i Oslo.

Udø, T. 1995. Mink (*Mustela vison*) langs Sørlandskysten; Ernæring, Kroppsstørrelse, Bestandstruktur/bestandstetthet. Høgskolen i Hedemark, Evenstad.